



Beslut och föreskrifter för Broängarnas naturreservat

Beslutsdokument 2026-02-27

Beslutad av kommunfullmäktige den 22 april 2026 § 78



UPPLANDS-BRO
KOMMUN

Beslut och föreskrifter för Broängarnas naturreservat

Diarienummer KS 23/0305

Beslutad av kommunfullmäktige den 22 april 2026 §78

Foto framsida: Hans Sandberg

Innehållsförteckning

Uppgifter om naturreservatet.....	4
Beslut.....	5
Bildande av Broängarnas naturreservat i Upplands-Bro kommun.....	5
Ändring av gräns för område med tillträdesförbud (1 april – 30 september)	5
Syftet med reservatet	6
Reservatföreskrifter	7
Skötsel, förvaltning och tillsyn	11
Upplysningar.....	11
Skälen för Upplands-Bro kommuns beslut.....	12
Bakgrund samt motiv till beslutet.....	12
Beskrivning av området och prioriterade bevarandevärden	12
Ändringar i och med fastställande av reservatgränsen.....	14
Upplands-Bro kommuns bedömning	15
Synnerliga skäl.....	15
Påverkan på markägare och förvaltaransvar.....	17
Förenlighet med översiktsplan, detaljplan, hushållningsbestämmelser och riksintressen m.m	18
Ärendehantering och överklagande.....	18
Ärendets handläggning	18
Kungörelse.....	19
Hur man överklagar.....	19
Bilagor	20

Uppgifter om naturreservatet

Namn	Naturreservatet Broängarna
NVR-id	2002888
Län	Stockholms län
Kommun	Upplands-Bro
Läge	Området ligger ca 2 km söder om Bro och 4 km väster om Kungsängen
Fastigheter	Brogård 1:88, Nygård 2:16
Natura 2000-beteckning	SE0110130
Skyddsform	Naturreservat
Arealer	272 ha
Varav landarea	91 ha
Reservatförvaltare	Upplands-Bro kommun
Ovrigt	Riksintresse Mälaren med öar och strandområden, Natura 2000 område

Beslut

Bildande av Broängarnas naturreservat i Upplands-Bro kommun

Med stöd av 7 kap. 4 § miljöbalken (1998:808) beslutar

Upplands-Bro kommun att förklara området som avgränsats med röd helstreckad linje på bifogad karta (bilaga 1A) som naturreservat. Naturreservatets namn ska vara Broängarna.

Kommunen beslutar samtidigt med stöd av 7 kap. 7 § miljöbalken att upphäva sitt tidigare beslut om Broängarnas naturreservat från den 24 augusti 2004, dnr 2004-000195. Med stöd av 7 kap. 5, 6 och 30 §§ miljöbalken (1998:808) samt 3 och 22 §§ förordningen (1998:1252) om områdesskydd enligt miljöbalken

m.m. beslutar kommunen även om nytt syfte och nya föreskrifter, samt att fastställa ny skötselplan för hela naturreservatet i enlighet med vad som anges i detta beslut.

Kommunen upphäver därmed med stöd av 7 kap. 7 § miljöbalken (1998:808) tidigare beslut om bildande av Broängarnas naturreservat i Upplands-Bro kommun med tillhörande föreskrifter och syfte samt tidigare skötselplan. Detta tidigare beslut för Broängarnas naturreservat ska upphöra att gälla när förevarande beslut vinner laga kraft.

Beslutet riktar sig till var och en, fastighetsägare och innehavare av särskilt rätt, vars rättigheter att använda mark och vattenområden berörs inom reservatsområdet.

Ändring av gräns för område med tillträdesförbud (1 april – 30 september)

Gräns för område med tillträdesförbud har som syfte att skydda fågellivet. Gränsen ska ligga dikt an mot plangränsen i ärendet KS 15/0348 vid golfbana n och följer där naturreservatsgränsen. Det nya området som tillförs naturreservatet ingår också i området med tillträdesförbud enligt föreskrift C 1. Gränsen finns på bilaga 1 Beslutscharta 1A

Syftet med reservatet

Syftet med naturreservat Broängarna är dels att bevara strandängar med artrika låglandsgräsmarker av fennoskandisk typ och fuktängar med blåtåtel eller starr samt de växt- och djursamhällen som är typiska för dessa livsmiljöer, samt att upprätthålla gynnsam bevarandestatus för naturtypen ”Naturligt eutrofa sjöar med nate- eller dybladsvegetation” (kod 3150 rapporterad för Natura 2000-området som omfattar del av vattenområdet). Miljöer och strukturer som ska finnas i området är en varierad och artrik undervattensvegetation, lekbotten för fisk, väl avbetad gräsmark, slåttad ängsmark, odlingsrösen och öppna diken samt frånvaro av igenväxningsvegetation. Typiska växter och djur i naturbetesmarker och fuktängar samt i vattnet ska kunna fortleva. I synnerhet ska våtmarksfåglar ges goda förutsättningar.

Syftet ska uppnås genom att:

- naturbetesmarker restaureras och återställs, så att tidigare igenväxta marker återfår sin karaktär av ängs- och betesmark,
- vassområden restaureras genom att partier öppnas upp och blå bårder skapas utmed strandängarna för att gynna arterna som är knutna till livsmiljön,
- landskapets hydrologi bevaras och området ska inte utsättas för ingrepp som kan påverka hydrologin negativt,
- områdets naturvärden bibehålls genom att exploateringar och andra arbetsföretag på land och i vatten förhindras,
- fågeljakt, fiskodling och avverkning av träd förbjuds, eftersom det riskerar att störa känsliga arter inom området,
- naturreservatet hålls tillgängligt genom parkeringar, informationstavlor, naturstigar och fågeltorn för friluftslivet och besökare.

Reservatföreskrifter

För att tillgodose syftet med reservatet beslutar Upplands-Bro kommun med stöd av 7 kap. 5, 6 och 30 §§ miljöbalken att nedan angivna föreskrifter ska gälla i reservatet.

(A) Föreskrifter enligt 7 kap. 5 § miljöbalken om inskränkningar i rätten att använda mark- och vattenområde som behövs för att uppnå syftet med reservatet

Utöver vad som annars gäller är det förbjudet att:

1. bedriva fågeljakt,
2. uppföra byggnad, mast, brygga eller annan anläggning,
3. anlägga campingplats, uppställningsplats för husvagnar, båtar, bilar eller att anlägga lägerplats,
4. anlägga väg,
5. lägga igen diken,
6. nyanlägga luft-, mark- eller vattenförlagd ledning,
7. anordna upplag,
8. bedriva täkt av berg, sten, grus, sand, lera, jord eller torv,
9. borra, gräva, schakta, utfylla, tippa, dika, muddra eller dämna,
10. omföra ängs- och naturbetesmarker till åkermark,
11. bedriva fiskodling,
12. skogsodla befintlig eller nedlagd åker-, ängs- eller betesmark. Föreskriften omfattar även energiskog (salix etc),
13. avverka träd,
14. använda kemiska eller biologiska bekämpningsmedel utanför åker eller kultiverad betesmark,
15. kalka eller gödsla utanför åker eller kultiverad betesmark.

Föreskriften A6 gäller ej markägare avseende mark- och vattenförlagd ledning, som prövats enligt

miljödom.

Föreskriften A9, avseende dikning och muddring, gäller ej Nygårdsbäcken med anslutande kanal.

Föreskrifterna A9 och A13 gäller heller inte för åtgärder som krävs för att underhålla diken som omfattas av befintliga markav vattningsföretag eller dikesföretag. Rensning får om nödvändigt ske med maskin, men skador på mark och kringliggande vegetation måste i möjligaste mån undvikas. Om markskador ändå uppstår måste dessa åtgärdas så att markskiktet återställs.

(B) Föreskrifter enligt 7 kap. 6 § miljöbalken om förpliktelse för ägare och innehavare av särskild rätt till fastigheter att tåla visst intrång

Ägare och innehavare av särskild rätt till fastighet skall tåla att följande anordningar utförs och åtgärder vidtas för att tillgodose syftet med naturreservatet:

1. Utmärkning av reservatet,
2. Anläggande av parkeringsplats, anordningar för allmänhetens friluftsliv; sanitära anordningar, fågeltorn, stigar, inklusive utplacering av informationstavlor
3. Genomförande av dokumentation och uppföljande undersökningar av djur- och växtarter samt av mark- och vattenförhållanden,
4. Naturvårdande åtgärder: betesdrift, naturvårdshuggning av träd, slyröjning, anläggning och igenläggning av dike, anläggande av häckningsholme, slåtter (även vassslåtter), vassfräsning, betesputsning eller andra maskinella naturvårdande åtgärder vid hävd av betesmark och strandängar.

(C) Föreskrifter enligt 7 kap. 30 § miljöbalken om rätten att färdas och vistas inom reservatet och om ordningen i övrigt inom reservatet

Utöver vad som annars gäller är det förbjudet att:

1. beträda de land- och vattenområden som framgår av bifogad Beslutscharta 1 A bilaga 1, annat än på anvisade stigar, spänger, m m, under perioden fr o m den 1/4 t o m den 30/9,
2. ställa upp husvagn eller husbil,
3. elda, annat än på anvisad plats
4. tälta,
5. medvetet störa djurlivet, t.ex. genom att klättra i boträd eller medvetet uppehålla sig närmare rovfågelbo, lya eller gryt än 100 meter
6. rida på anvisade vandringsleder,
7. åstadkomma störande ljud, t.ex. med musikanläggning, modellflygplan eller dylikt,
8. förstöra eller skada berg, jord, eller sten genom att borra, hacka, spränga, rista, gräva, måla eller liknande,
9. bryta kvistar, fälla eller på annat sätt skada levande eller döda, stående eller liggande, träd och buskar, eller att skada vegetationen i övrigt, t.ex. genom att gräva upp växter,
10. medföra okopplad hund,
11. landa eller starta med luftfarkost med undantag av akuta fall i polis-, sjukvårds- och räddningsärenden,
12. uppsätta tavla, plakat, affisch, skylt, orienteringskontroll, göra inskrift eller snitsla spår,
13. utan kommunens tillstånd anordna orienterings-, båt- och skyttetävlingar/ träning eller militär övning,
14. utan kommunens tillstånd anordna lägerverksamhet,
15. för skolor och högskolor att utan kommunens medgivande inventera eller undersöka naturreservatet.

Föreskriften C1 gäller inte markägare, förvaltare och innehavare av särskild rätt.

Föreskrifterna A-C skall inte utgöra hinder för (gäller inte) förvaltaren eller den som förvaltaren utser att utföra de åtgärder som behövs för att uppnå syftet med naturreservatet och som anges i föreskrifterna under B.

Föreskrifterna A-C träder i kraft tre veckor efter den dag då författningen kungjorts av kommunen. Enligt bestämmelserna i 7 kap. 30 § miljöbalken gäller ordningsföreskrifterna omedelbart även om de överklagas.

Skötsel, förvaltning och tillsyn

Med stöd av 3 § förordning (1998:1252) om områdesskydd enligt miljöbalken

m.m. fastställer kommunen de mål och riktlinjer som framgår av den till beslutet hörande skötselplanen, bilaga 5.

Förvaltare av naturreservatet ska vara Upplands-Bro kommun. I enlighet med 2

§ andra stycket förordningen om områdesskydd enligt miljöbalken m.m. är

Tillsynsmyndighet enligt miljöbalken är miljöenheten på Upplands-Bro kommun.

Upplysningar

I reservatet gäller också övriga bestämmelser till skydd för natur- och kulturmiljön. Bland dessa kan nämnas följande:

- Fridlysningsbestämmelserna. Alla vilda fåglar och däggdjur samt deras ägg, ungar och bon är fredade enligt jaktlagen (1987:259), med undantag för sådan jakt som är tillåten enligt samma lag. Vissa andra växt- och djurarter är fridlysta enligt 8 kap. miljöbalken och artskyddsförordningen (2007:845).
- Förbudet mot nedskräpning enligt 15 kap. 26 § miljöbalken.
- Delar av naturreservatet är ett Natura 2000-område och därför gäller tillståndsplikt för verksamheter eller åtgärder som på ett betydande sätt kan påverka naturmiljön enligt 7 kap. 28 a § miljöbalken. Tillstånd enligt första stycket krävs inte för verksamheter och åtgärder som direkt hänger samman med eller är nödvändiga för skötseln och förvaltningen av det berörda området.

Skälen för Upplands-Bro kommuns beslut

Bakgrund samt motiv till beslutet

Kommunen beslutade den 23 augusti 2004 att bilda Broängarnas naturreservat. Genom en rad beslut och handlingar vilka närmare framgår av Mark- och miljööverdomstolens dom i mål nr. M 5277-14, framkommer att reservatsbeslutet saknar erforderligt fastställande av naturreservatets gränser. Kommunen har därför arbetat med att ta fram ett nytt beslut om fastställande av gränser samt ändring av reservatets föreskrifter, syfte samt tillhöra nd e skötselplan.

I dagsläget pågår ett detaljplaneärende för ändring av den detaljplan som delvis angränsar till Broängarnas naturreservat (KS 15/0348). Det är viktigt att naturreservatet får gränser som blir tydliga och ändamålsenliga i relation till såväl den nya detaljplanegränsen som de värden reservatet är bildat för att skydda.

Beskrivning av området och prioriterade bevarandevärden

Brogård kan beskrivas som ett herrgårdslandskap med vidsträckta strandängar vid Mälaren, kallade Broängarna. Reservatet berör fastigheterna Brogård 1:88 och Nygård 2:16. Området omfattar strandängar, åkerfält, lövskogsklädda betesbackar jämte del av Mälarens vatten och vassbälten. Marken inom området är relativt ung, sett i ett historiskt perspektiv. Kulturhistoriska spår från förhistorisk tid saknas. Vegetationen inom reservatet är typisk för Mälarens jordbrukslandskap med långvarig kontinuitet av slätter- och beteshävd.

Strandängarna dominerades av tuvtåtel, grenrör och olika starrarter när naturreservatet bildades. Artantalet har mer än dubblats sedan istandsättningen genomfördes och hävden återupptogs.

De vidsträckta Broängarna är kända som en av Stockholms läns mest värdefulla rast- och häckningslokaler för våtmarksfåglar. Under årens lopp har ca 230 fågelarter noterats och av dessa häckar cirka 80 regelbundet. Av regelbundet uppträdande fågelarter är 37 nationellt rödlistade och upptagna i EG:s fågeldirektiv. Några vanliga häckfåglar

på strandängarna är *tofsvipa*, *sydlig gulärta*, *enkelbeckasin* och *ängsfioplärka*. I ohävdade strandängspartier med buskar och träd påträffas *buskskvätta*, *törnsångare*, *näktergal* och *hornuggla*. Arter som häckar i vassområdena är *vattenrall*, *rördrom*, *brun kärrhök*, *rörsångare*, *sävsparv* och *skäggmes*. På och i anslutning till vallarna/häckningsholmen uppehåller sig tidvis stora skaror *grå-* och *kanadagäss*. Under vår, sensommar och höst uppträder ibland stora mängder av rastande måsar, tärnor, sim- och dykänder, men också mer utpräglade kustfåglar som t.ex. *skräntärna*. Förklaringen till den stora ansamlingen av rastande änder och vattenknutna fåglar överlag, har att göra med god tillgång på föda. Regelbundet uppträder i reservatsområdet *salskrake*, *havsörn*, *skräntärna*, *jorduggla*, *blåhake* m.fl. Tillfälligtvis uppträder också *smådopping*, *gräshoppsångare*, *trastsångare*, *kungsörn*, *vaktel*, *myrspöv*, *svarttärna* och *flodsångare*.

En del av området har av regeringen beslutats ingå i det sammanhängande europeiska ekologiska nätverket av naturområden — Natura 2000. Skälet är att området i denna del utgörs av livsmiljön "Naturligt eutrofa sjöar med nate eller dybladsvegetation". Enligt Rådets direktiv 92/43/EEG om bevarande av naturtyp samt vilda djur och växter, Art- och habitatdirektivet, skall medlemsländerna i den europeiska gemenskapen peka ut områden, som innehåller bl.a. denna livsmiljö, att ingå i Natura 2000.

Undervattensvegetationen inom Natura 2000-området Broviken är mycket artrik. På de grunda bottenarna förekommer bl.a. *ålnate*, *bandnate*, *uddnate*, *trubbnate*, *hjulmöja* och *axslinga*. Länsstyrelsen i Stockholms län (2017) har utarbetat en bevarandeplan för Natura 2000-området Brovikarna. Där anges bl.a. bevarandemål, hot och bevarandeåtgärder som gäller parallellt med skötselplanen för naturreservatet. Det ringa avståndet till en av kommunens tätort i kombination med områdets höga biologiska värden, gör att förutsättningarna för såväl friluftsliv som undervisning är mycket goda.

De allvarligaste hoten mot områdets bevarandevärden bedöms i första hand vara igenväxning av strandängarna och förorening av de limniska miljöerna, exempelvis genom grumling eller utsläpp av gödande ämnen. Störningar, t.ex. i form av vissa friluftslivsaktiviteter som t.ex. omfattande motorbåtstrafik inom reservatet kan ha en negativ inverkan

på reservatets bevarandevärden genom störning av fågellivet och genom att undervattensvegetationen kan rivas upp.

Ändringar i och med fastställande av reservatgränsen

Till skillnad från vad kommunen 2004 avsåg så väljer kommunen att nu inte ta med en mindre del av området Kvarnängen. Istället inkluderas ett magert skogsområde i den västra delen av reservatet.

Kvarnängen dominerar *bladvass*, *älgört*, *grenrör* och det finns inte någon art som är rödlistad. Området har vid naturvärdesinventering ha ett visst naturvärde (klass 4 på en bedömningsskala klass 1-4, där 1 är högsta värde).

Det mindre skogsområdet i den västra delen som nu tas med i reservatet bär spår av före detta skogsbete (taggtrådsmärken i gammal tall). Området har vid gallringar/avverkningar gjorts de senast 30–40 åren. Berget går i dagen på några ställen och jordtäcket är överlag tunt. Bäver håller till i området och gnagspår från arten förekommer. Totalt noterades 12 träd- och buskarter samt 25 kärlväxter.

Trädsiktet är värdefullt och utgörs av framför allt äldre tall och ek. Två av tallarna har en kraftig krona och är klassade som skyddsvärda (enligt Naturvårdsverkets definition) i kraft av ålder och struktur. I en av de större tallarna häckar fiskgjuse (juli 2019). Fiskgjuse är rödlistad. Fältsiktet domineras av kruståtel och lundgröe. Skogsområdets omedelbara närhet till Mälaren stärker naturvärdet. Området har ett påtagligt naturvärde (klass 3) i nuvarande tillstånd, tack vare närvaron av de skyddsvärda tallarna och den häckande fiskgjusen. Artdiversiteten bland träd och buskar är förhållandevis hög, vilket gör att det finns ett påtagligt biotopvärde. Förekomsten av fiskgjuse och äldre tallar men även förekomst av ask och fågelbär gör att det finns ett påtagligt artvärde.

Upplands-Bro kommuns bedömning

Synnerliga skäl

Anledningen till att kommunen tar ett nytt beslut är Miljööverdomens dom i mål M5277-14, där det fastslås att det tidigare reservatsbeslutet saknar ett erforderligt fastställande av naturreservatets gräns. I det föreliggande beslutet fastställs nu gränsen för reservatet. Gränsdragningen avviker något

från den ursprungligt tilltänkta gränsen, men reservatets storlek blir ungefär lika stort som det ursprungligen var tänkt.

Kommunen finner att det är nödvändigt för att skydda och bevara naturreservatets värden finns skäl att fastställa reservatsgränserna på det sätt som angivits samt besluta om nya föreskrifter samt syfte och fastställa en ny skötselplan för naturreservatet.

De särskilda naturvärden som framkommit om reservatsområdet kräver ett ändamålsenligt och långsiktigt skydd för att bevaras och utvecklas. Detta skyddsbehov kan endast tillgodoses genom skydd som naturreservat.

De ersättande A-föreskrifterna är desamma som tidigare. Förutom att ytterligare ett undantag är tillagt *"Föreskrifterna A9 och A13 gäller heller inte för åtgärder som krävs för att underhålla diken som omfattas av befintliga markavvattningsföretag eller dikesföretag. Rensning får om nödvändigt ske med maskin, men skador på mark och kringliggande vegetation måste i möjligaste mån undvikas. Om markskador ändå uppstår måste dessa åtgärdas så att markskiktet återställs"*.

De ersättande B-föreskrifterna är desamma som tidigare med tillägg för vilka naturvårdande åtgärder som ska tålas av ägare och innehavare av särskild rätt till fastighet. Naturvårdande åtgärder har lagts till för att de ska överensstämma med det som står i skötselplanen *"Naturvårdande åtgärder: betesdrift, naturvårdshuggning av träd, slyröjning, grävning, slåtter (även vassslåtter), vassfräsning, betesputsning eller andra maskinella naturvårdande åtgärder"*.

De ersättande C-föreskrifterna är desamma. Gränserna för tillträdesförbudet som regleras i föreskrift C1 har även uppdaterats så att dessa följer reservatets gränser.

De för- och nackdelar för biologisk mångfald respektive friluftslivet som det nya förslaget till beslut innebär är ytterst små.

Införandet av undantaget från föreskrift A9 och A13 innebär en lättnad från föreskrifterna, men borde varit med ursprungligen när reservatet bildades 2004.

Markavvattning/dikningsföretag har funnits där innan reservatet bildades och har rätt att utföra de åtgärder som krävs för underhållet. Kommunen gör bedömningen att det

inte påverkar naturvärdet negativt, samt att det inte har någon påverkan på naturreservatets syfte.

B-föreskriften om naturvårdande åtgärder saknades i reservatets beslut från 2004 KF § 77. B-föreskriften är nödvändig för förvaltningen av naturreservatet för att kunna uppnå syftet.

Inga ändringar har gjorts i C-föreskriften om tillträdesförbudet för fågellivet (C1), däremot är området utvidgat, vilket är gynnsamt för fågellivet.

En eventuell nackdel för friluftslivet är att gränsen för tillträdesförbudet har uppdaterats så att dessa följer reservatets gränser intill den nya plangränsen för Brogård (KS 15/0348). Kommunen bedömer inte att detta påverkar reservatets syfte.

Mot bakgrund av ovan erhålls efter ändringarna ett fortsatt ändamålsenligt skydd och kommunen gör bedömningen att det nya beslutet, inklusive den nya skötselplanen, ger ett lika starkt skydd som det tidigare beslutet och att synnerliga skäl därmed föreligger i enlighet med 7 kap. 7 § 1 st. miljöbalken. Av denna anledning bedömer kommunen även att beslutet inte kommer medföra ett intrång i naturvärdet varför kompensationsåtgärder inte krävs.

En mindre del av Natura 2000-området (Broviken SE0110130) ligger utanför gränsen för reservatet i förhållande till vad som ursprungligen var tänkt. Den delen av Natura 2000-området inte ingår i reservatet har exploaterats genom anläggandet av en golfbana under 2005–2006. Länsstyrelsen beviljade den 30 mars 2022 tillstånd i efterhand för anläggandet och driften av golfverksamhet en (ärendebeteckning 521-22689-2019 eftersom området, redan innan golfbana n anlades, inte utgjorde den livsmiljö som Natura 2000-området syftar till att skydda. Med hänsyn till denna bakgrund anser kommunen att den föreslagna gränsdragningen inte innebär någon försämring av skyddet för Natura 2000-området.

Påverkan på markägare och förvaltaransvar

Eftersom reservatgränsen endast innebär mindre justeringar jämfört med den ursprungligt tänkta gränsdragningen och knappt förändrar reservatets totala areal, bedöms förändringen som marginell. Mot denna bakgrund bör någon ytterligare kompensationsåtgärd för markägare eller innehavare av särskild rätt i detta avseende inte krävas.

B-föreskrifterna beskriver vissa inskränkningar för markägare och innehavare av särskild rätt eftersom vissa naturvårdande åtgärder ska tålas. B-föreskriften B4 saknades i reservatets beslut från 2004 KF § 77. B-föreskriften är nödvändig för förvaltningen av naturreservatet för att kunna uppnå syftet.

Kommunen har redan fattat beslut om att kommunen är förvaltare för Broängarnas naturreservat den 28 maj 2025 (KS 25/0337)

Intresseprövning

Kommunen finner vid en avvägning mellan enskilda och allmänna intressen i enlighet med 7 kap. 25 § miljöbalken att det för att skydda och bevara ovanstående naturvärden, finns skäl att besluta om att bilda ett naturreservat i området samt att förordna om föreskrifter för att skydda området, liksom att fastställa en skötselplan.

Förenlighet med översiktsplan, detaljplan, hushållningsbestämmelser och riksintressen m.m.

Kommunen bedömer att naturreservatet i det aktuella området är förenligt med gällande översiktsplan, detaljplan samt med hushållningsbestämmelserna i 3 och 4 kap. miljöbalken. Upplands-Bro kommun bedömer därtill att naturreservatet är förenligt med RUFS 2050 (regional utvecklingsplan för Stockholmsregionen).

Naturreservatet ingår i riksintresse Mälaren med öar och strandområden i Stockholms län samt i Östra Mälarens vattenskyddsområde. Delar av naturreservatet ingår även inom Natura 2000-område. Kommunen bedömer att ett skydd av området i form av naturreservat är förenligt med nämnt riksintresse, vattenskyddsområde och Natura 2000-område.

Ärendehantering och överklagande

Ärendets handläggning

Broängarnas naturreservat inrättades den 23 augusti 2004.

I samband med beslutet KS 2003-03-13, § 58, om upprättande av planprogrammet Brogård, utreddes förutsättningarna för områdesskydd Broängarna och Broviken.

I samband med Mark- och miljööverdomstolens dom i mål nr. M 5277–14 konstaterades att reservatsbeslutet saknar erforderligt fastställande av naturreservatets gränser. Upplands-Bro kommun tog därför fram förslag om fastställande av naturreservatets gränser samt nya föreskrifter.

Kommunen sände den 5 juni 2025 ut förslag om fastställande av gränser och nya föreskrifter för Broängarnas naturreservat till markägare och innehavare av särskild rätt samt berörda myndigheter och organisationer. Under remissperioden fick Upplands-Bro kommun in synpunkter från bl.a.

Länsstyrelsen i Stockholms län som framhöll att ett fullständigt beslutsunderlag inklusive skötselplan behövde remitteras. Kommunen mottog även andra synpunkter avseende förslaget till nya föreskrifter. Därefter remitterades på nytt förslag till beslut inklusive skötselplan under tidsperioden 10 januari 2026 till 10 februari 2026 genom föreläggande som skickades till kända sakägare samt genom samråd till berörda myndigheter och organisationer.

Förslaget till beslut kungjordes även i Post- och Inrikes tidningar samt Mitt i Upplands-Bro. Efter remisstiden har kommunen åter fått in synpunkter från bl.a. Länsstyrelsen, vilka har beaktats och inarbetats i beslutet. I bilaga 9 redovisas inkomna synpunkter från båda remisserna samt samhällsbyggnadskontorets kommentarer.

Kungörelse

Beslutet kommer att kungöras i Post- och Inrikes Tidning samt i ortstidning.

Hur man överklagar

När en kommun fattat beslut om naturreservat får beslutet överklagas till Länsstyrelsen av den som beslutet angår, om det går hen emot. Överklagandet ska dock skickas till Upplands-Bro kommun, Kommunstyrelsen, 196 81 Kungsängen. Alternativt till kommunstyrelsen@upplands-bro.se. Överklagan ska vara skriftlig och ska ha inkommit inom tre veckor från det att beslutet kungjorts i Post- och Inrikes Tidning samt i ortstidning.

Av överklagandet ska det framgå vilket beslut ni överklagar, ange diarienummer KS 23/0305, och hur ni vill att beslutet ska ändras. Ni bör också tala om varför ni anser att beslutet ska ändras.

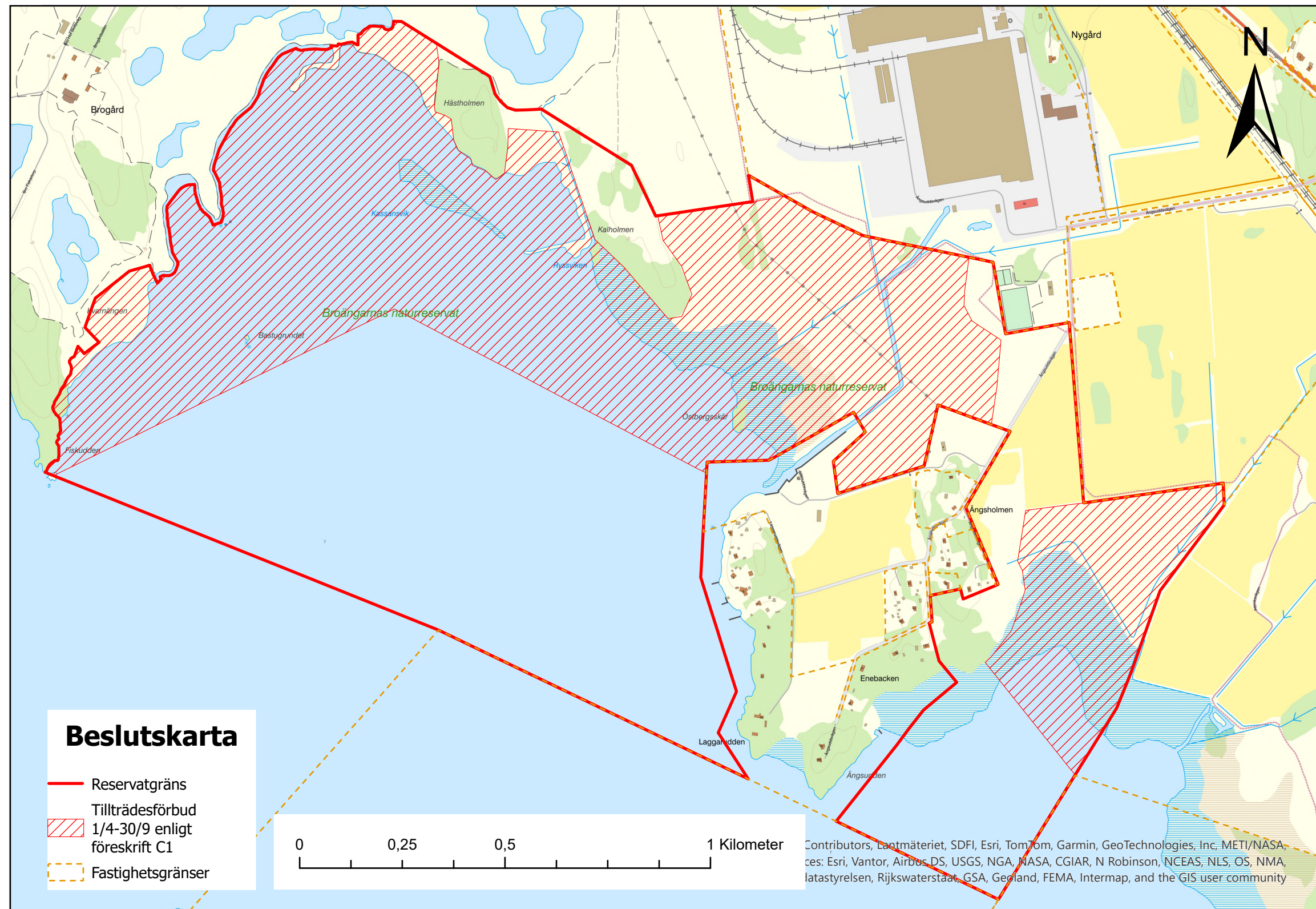
Bilagor

- 1 Beslutskarta 1 A
- 2 Beslutskarta 1 B
- 3 Beslutskarta 1 C
- 4 Översiktskarta 1 D
- 5 Föreskriftskarta 1 E
- 6 Skötselplan för Broängarnas naturreservat
- 7 Skötselplanekarta 2 A
- 8 Skötselplanekarta 2 B
- 9 Inkomna synpunkter
- 10 Sändlista



Broängarnas naturreservat

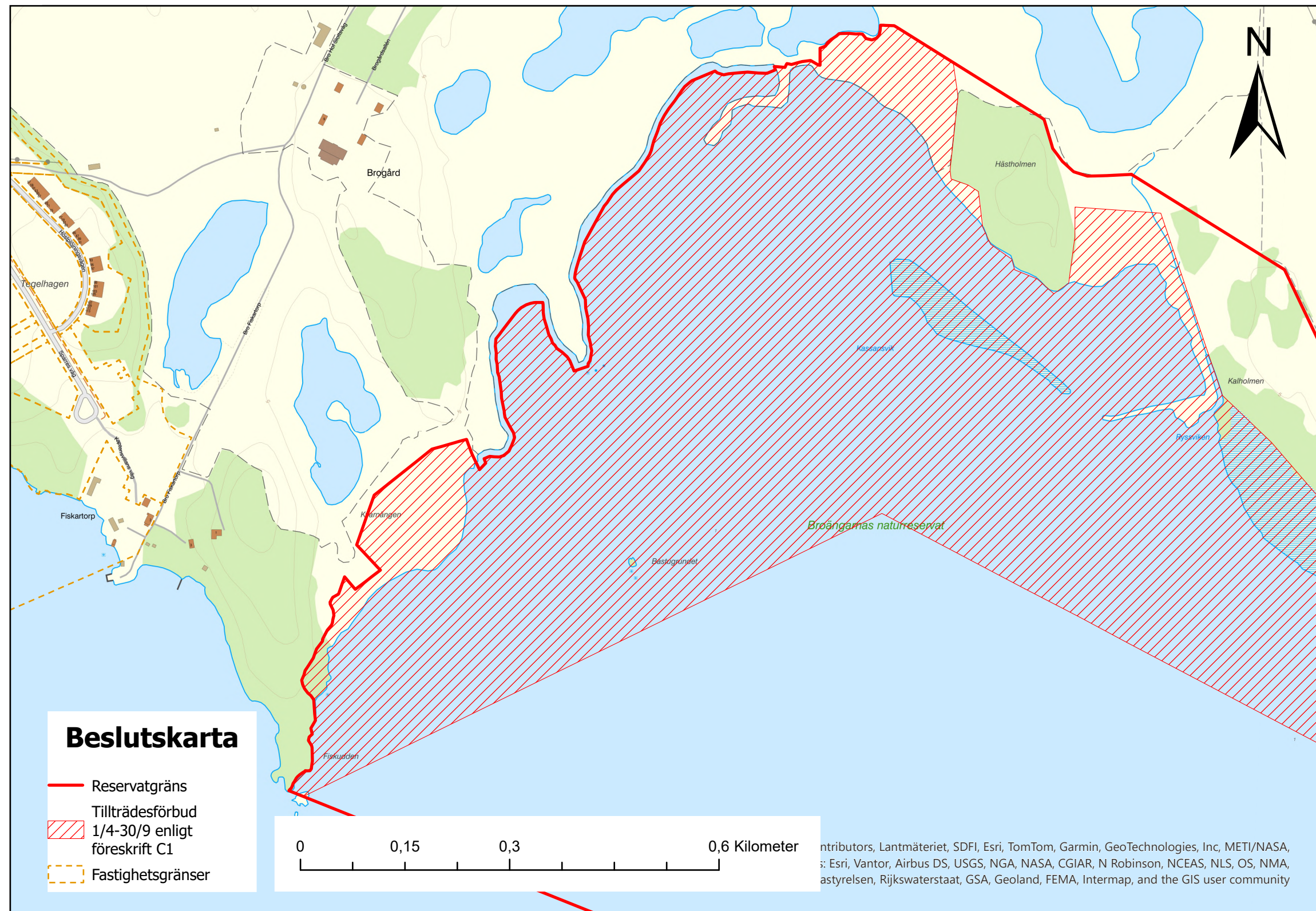
Beslutskarta 1A





Broängarnas naturreservat

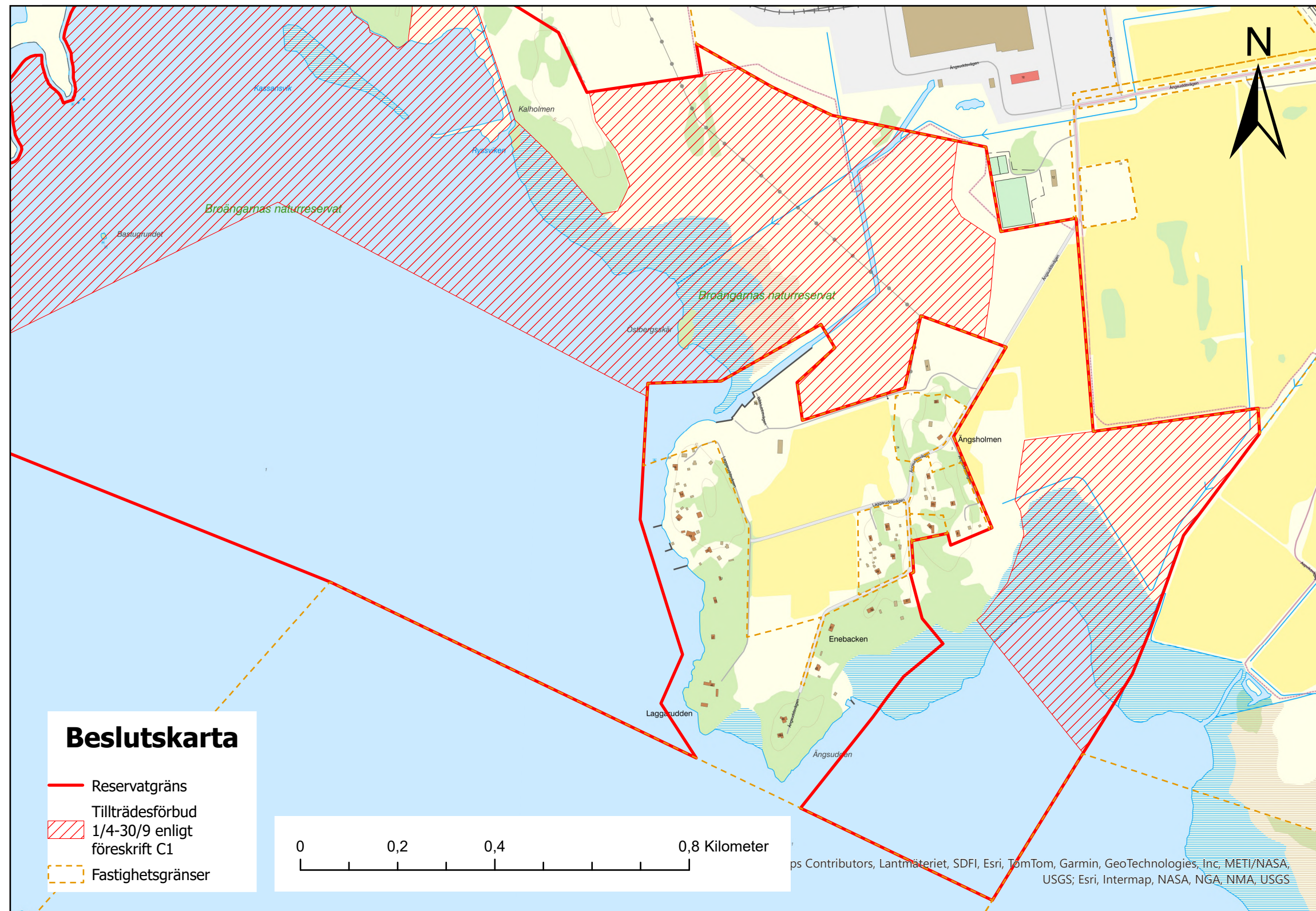
Beslutskarta 1B

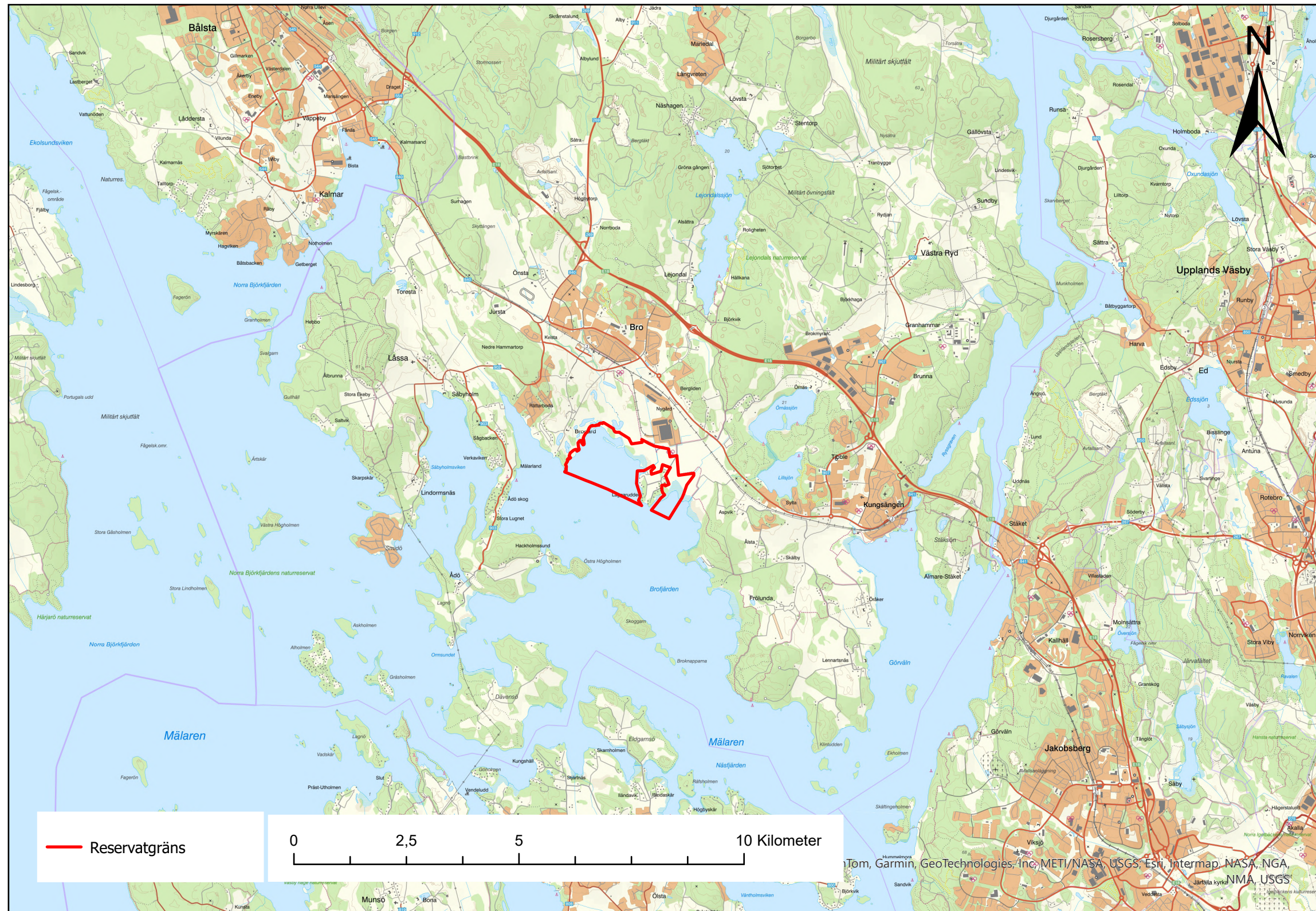


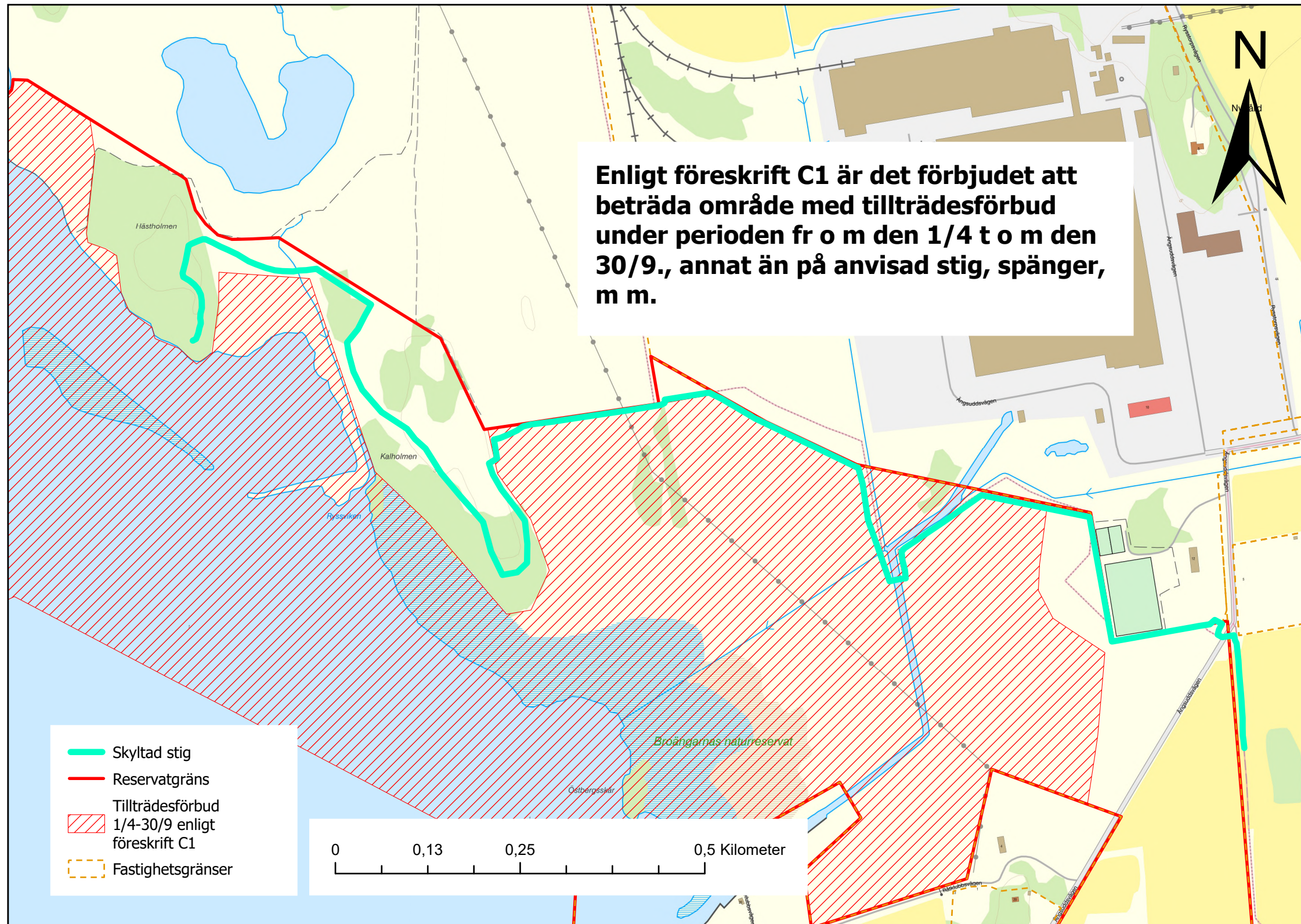


Broängarnas naturreservat

Beslutskarta 1C









Skötselplan för Broängarnas naturreservat

Beslutad av kommunfullmäktige den 22 april 2026 § 78



UPPLANDS-BRO
KOMMUN

Skötselplan för Broängarnas naturreservat

Bilaga 6 till Beslut och föreskrifter för Broängarnas

naturreservat Diarienummer KS 23/0305

Beslutad av kommunfullmäktige 22 april

2026 § 78

Foto framsida: Steve Dahlfors. Tofsvipa på
strandäng.

Innehållsförteckning

1	Beskrivningsdel	4
1.1	Beskrivning av bevarandevärdena	4
1.2	Historisk och nuvarande mark- och vattenanvändning.....	5
1.3	Områdets bevarandevärden	9
1.3.1	Kulturhistoriska bevarandevärden.....	9
1.3.2	Biologiska bevarandevärden.....	10
1.3.3	Geovetenskapliga bevarandevärden.....	12
1.3.4	Bevarandevärden för friluftsliv	13
1.3.5	Jakt och fiske	13
	Källförteckning.....	13
	Lantmäterikartor	14
2	Plandel	15
2.1	Skötselområden med bevarandemål och skötselåtgärder	15
2.1.1	Skötselområde 1. Ängar (slättermark) 7,1 ha	15
2.1.2	Skötselområde 2: Naturbetesmark/sötvattenstrandängar (2a-c) 61,3 hektar	16
2.1.3	Skötselområde 3: Blandlövhage (Hästholmen) 3,5 hektar	18
2.1.4	Skötselområde 4: Alsumpskog 1,8 ha.....	18
2.1.5	Skötselområde 5: Barrskog 0,2 ha	18
2.1.6	Skötselområde 6: Invallningsvallar och häckningsholme 1,6 ha	19
2.1.7	Skötselområde 7: Bladvassområden 13 ha.....	20
2.1.8	Skötselområde 8. Öppet vatten 181,2 ha	20
2.1.9	Information och friluftsliv.....	21
2.2	Uppföljning och tillsyn	22
2.2.1	Uppföljning av skötselåtgärder	22
2.2.2	Uppföljning av bevarandemål.....	22
2.2.3	Tillsyn	22
2.3	Revidering	22

Inledning

1 Beskrivningsdel

1.1 Beskrivning av bevarandevärdena

Namn	Naturreservatet Broängarna
Län	Stockholms län
Kommun	Upplands-Bro
Fastigheter	Brogård 1:88, Nygård 2:16
Natura 2000-beteckning	SE0110130
Skyddsform	Naturreservat
Arealer	Total areal 272 hektar Därav landareal 91 hektar och 181 hektar vatten
Marktäckedata	Lövblandad barrskog 0,2 ha Triviallövskog 2,2 Ädellövskog 3,9 ha Triviallövskog med ädellövsinslag 1,3 ha Triviallövskog på våtmark 3,1 ha Öppen våtmark 38,8 ha Övrig öppen mark utan vegetation 0,3 ha Övrig öppen mark med vegetation 43,4 ha Exploaterad mark, väg/järnväg 0,4 ha Sjö och vattendrag 181,2 ha
Naturtyper enligt Natura 2000:	Naturligt eutrofa sjöar med nate eller dybladsvegetation (3150)
Prioriterade bevarandevärden:	

Naturtyper	Naturligt eutrofa sjöar med nate eller dybladsvegetation (3150), fuktängar med blåtåtel eller starr (6410), artrik låglandsgräsmark av fennoskandisk typ (6270)
Strukturer	Grunda bottnar, gamla grova träd, odlingsrösen, öppna diken
Arter	Brun kärrhök, rördrom, tofsvipa, gulärta, vildlin, kattfot, bandnate, uddnate
Friluftsliv	Naturstigar, fågeltorn, bänkar, grillplats

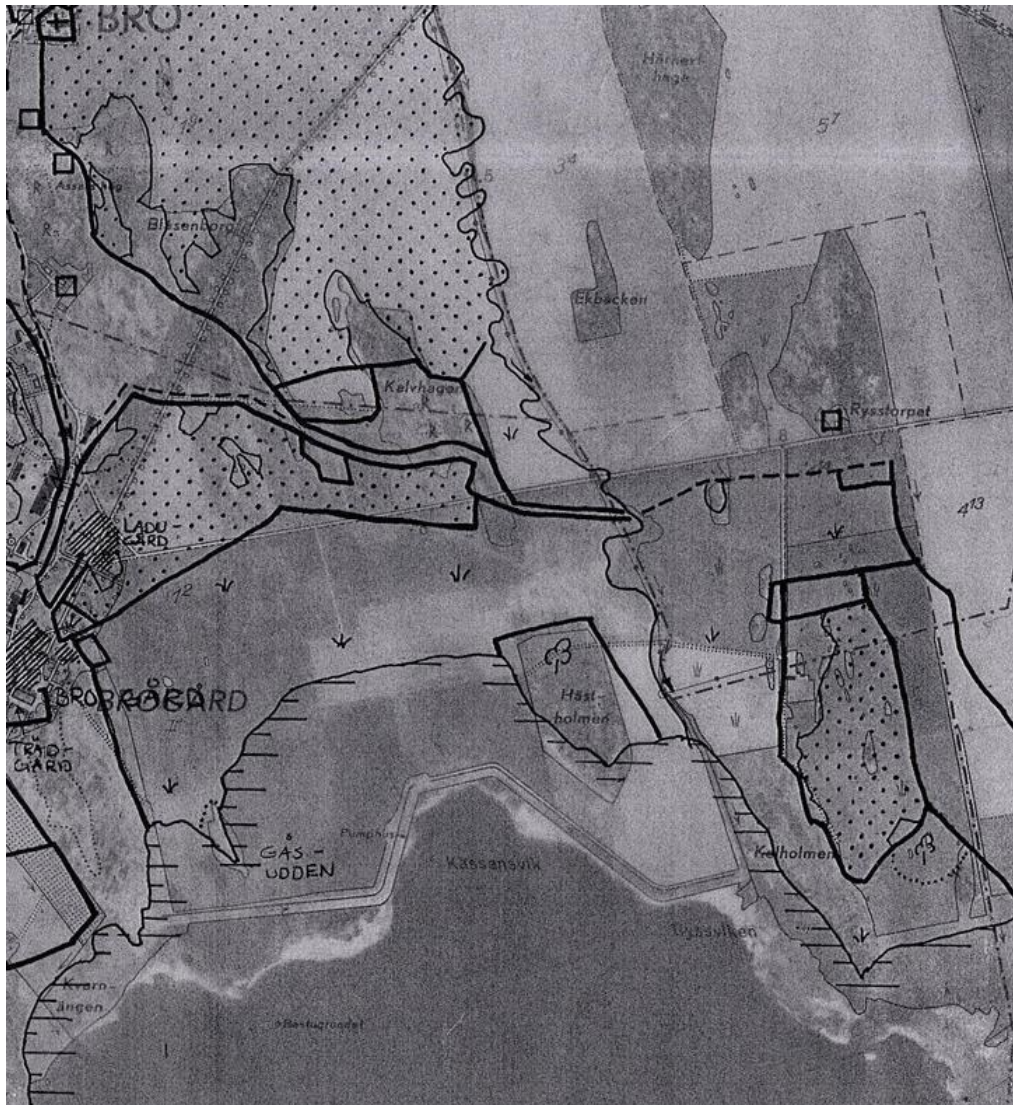
1.2 Historisk och nuvarande mark- och vattenanvändning

Broängarna är ett landskap som är format av storgodsdrift med plog, lie och tamboskap. Den tidigare markanvändningen i detta landskap med slåtter, bete och åkerbruk, skapade gynnsamma förutsättningar för djur- och växter.

Brogård kan beskrivas som ett herrgårdslandskap med vidsträckta strandängar och med vassbälten mot Mälaren, men också av åkerfält och lövskogsklädda betesbackar.

Området utgörs i sin helhet av jordbruksmark, beläget på fastigheterna Brogård och Nygård. Här har åkerbruk, bete och slåtter bedrivits sedan Mälaren blev insjö under 1200-talet.

Enligt en ägomätning från 1703, se bild 1 som visar att Brogårds strandnära och låglänta marker samt Kalholmen nyttjades som slåttermark (små tuvor på kartan). Den högre belägna Hästholmen användes däremot som betesmar



6

Häradsekonomiska kartan från 1859 visar att slåttern alltjämt bedrevs på de strandnära markerna på Brogård, se bild 2. Ännu har inte odling av hö på åkermark kommit igång.



Bild 2. Häradskartan från 1859 visar var slåttermarken (grön färg på kartan) var belägen på Brogård. Vid denna tidpunkt nyttjades de strandnära markerna uteslutande för slätter.

Laga skifteskartan från 1917 visar att de låglänta markerna utmed Mälaren fortfarande nyttjades för slätter, se bild 3. Vid jämförelse mellan kartorna kan noteras att den strandnära ängsmarken successivt har minskat i omfattning till förmån för åkermarken. Notera också att Brobäckens tidigare meandrande utlopp (1859) har rätats ut till ett mer eller mindre rakt dike (1917).

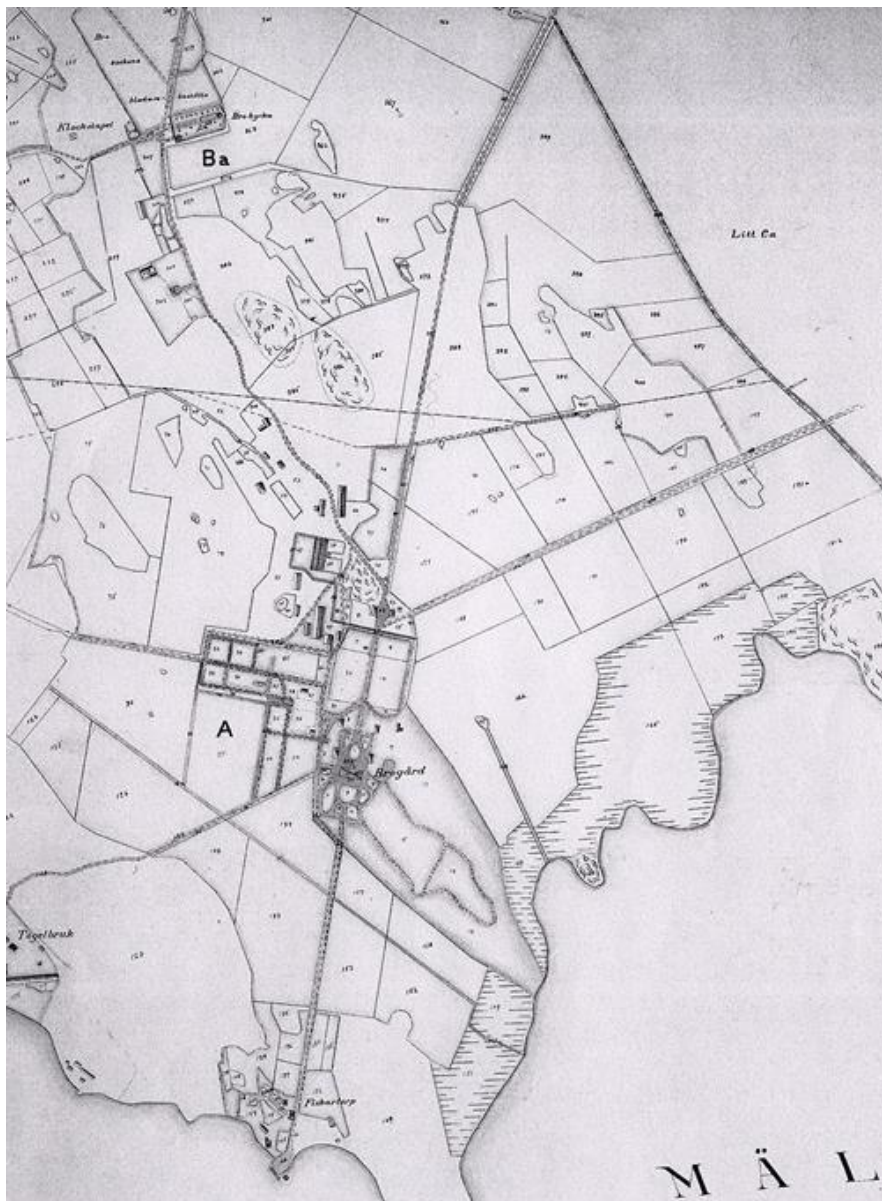


Bild 3. Laga skifteskarta Brogård 1917.

För att vinna mer åkermark har Mälarens vattenstånd sänkts under 1800-talet. För att vinna ytterligare odlingsmark gjordes en invallning på Brogård så sent som 1944. Under slutet av 1990-talet bedömdes det inte längre ekonomiskt försvarbart att underhålla de anlagda vallarna längre som var i dåligt skick.

Markägaren gavs då tillstånd år 2000 att upplösa invallnings- och dikningsföretaget och riva delar av den anlagda vallen. På grund av undermåligt underhåll hann dock ett naturligt genombrott av vallen uppstå innan rivningen påbörjades. Länsstyrelsen beviljade våtmarksstöd till Bro Hof Slott AB för 2004 - 2021 för skötsel av våtmarken som uppstod efter vallgenombrottet. Berörd areal var 31 hektar och utgjordes av f.d. åkermark.

Djurhållningen på Brogård och Nygård har upphört successivt sedan 1960-talet och lades ner helt i mitten av 1990-talet.

Spannmålsodling blev därefter den helt dominerande produktionsgrenen. När naturreservatet bildades 2004 brukades varken åkermarken eller betesmarken och bladvassen hade "klättrat upp" på sötvattenstrandängarna.

Vattenområdena nyttjas för fritidsfiske. Jakt bedrivs i viss omfattning. Mest jagas rådjur och vildsvin.

1.3 Områdets bevarandevärden

1.3.1 Kulturhistoriska bevarandevärden

Marken inom området är relativt ung sett i ett historiskt perspektiv. Därför saknas kulturhistoriska spår från förhistorisk tid. Odlingsspår som härrör från åkerbruk, t.ex. odlingsrösen, finns i anslutning till Hästholmen och Kalholmen. De diken som finns inom området är maskinellt rensade (1950-talet och senare) och har därför bara ett visst kulturhistoriskt värde. På Kalholmen finns två kulturhistoriska lämningar registrerade (L2017:538 och L2017:442) som är bebyggelselämningar. Dessa lämningar finns på Kalholmen som ingår i skötselområde 2, naturbetesmark/sötvattenstrandängar. Lämningar ska bevaras och vara synliga genom att vara välröjda och utan kvarlämnat ris.

1.3.2 Biologiska bevarandevärden

Vegetationen är karaktäristiskt för Mälarens jordbrukslandskap med långvarig kontinuitet av slåtter- och beteshävd. Strandängarna dominerades av *tuvtåtel*, *grenrör* och olika starrarter som *vasstarr* och *plattstarr* när naturreservatet bildades. Artantalet har mer än dubblats sedan istandsättningen genomfördes och hävden återupptogs (Upplands-Bro kommun, 2017). Växter som numera finns på strandängen är bland annat *vitklöver*, *gåsört*, *veketåg*, *ängssyra*, *revsmörblomma*, *grobland*, *revfibbla*, *ängsviol* och *kärrvial*. På finns stranden *gul svärdsilja*, *kärrsilja*, *videört* och *frossört*. Nedanför stranden utbreder sig områden med *bladvass*. På Kalholmen domineras växtsamhället av örtrik friskäng och hävdgynnade växter såsom *rödven*, *vårbrodd*, *ängsskallra*, *kattfot*, *blåsuga*, *jungfrulin*, *ängsvädd*, *brudbröd*, *vildlin* och *gullviva*. Trädskiktet på Kalholmen och Hästholmen utgörs i första hand av *ek*, *ask*, *alm*, *tall* och *hägg*. En del av *tallarna* har s.k. pansarbark och är sannolikt upp emot 200 år gamla. Buskskiktet på de båda holmarna består till övervägande del av *nypon*, *slån* och *hagtorn*.

De vidsträckta Broängarna är kända som en av Stockholms läns mest värdefulla rast- och häckningslokaler för våtmarksfåglar. Under årens lopp har ca 230 fågelarter noterats och av dessa häckar cirka 80 regelbundet. Av regelbundet uppträdande fågelarter är 37 nationellt rödlistade och upptagna i EG:s fågeldirektiv. Några vanliga häckfåglar på strandängarna är *tofsvipa*, *sydlig gulärta*, *enkelbeckasin* och *ängspiplärka*. I ohävdade strandängspartier med buskar och träd påträffas *buskskvätta*, *törnsångare*, *näktergal* och *hornuggla*. Arter som häckar i vassområdena är *vattenrall*, *rördrom*, *brun kärrhök*, *rörsångare*, *sävsparv* och *skäggmes*. På och i anslutning till vallarna/häckningsholmen uppehåller sig tidvis stora skaror *grå-* och *kanadagäss*. Under vår, sensommar och höst uppträder ibland stora mängder av rastande måsar, tärnor, sim- och dykänder, men också mer utpräglade kustfåglar som t.ex. *skräntärna*. Förklaringen till den stora ansamlingen av rastande änder och vattenknutna fåglar överlag, har att göra med god tillgång på föda. Regelbundet uppträder i reservatsområdet *salskrake*, *havsörn*, *skräntärna*, *jorduggla*, *blåhake* m.fl. Tillfälligtvis uppträder också *smådopping*,

gräshoppsångare, trastsångare, kungsörn, vaktel, myrspöv, svarttärna och flodsångare.

Däggdjursfaunan är inte närmare undersökt i området vilket även gäller för kräl- och groddjur.

Broviken, som delvis ingår i naturreservatet, har en god vattenkvalitet med gott siktdjup. Undervattensvegetationen är mycket artrik. På de grunda bottenarna förekommer *ålnate*, *bandnate*, *uddnate*, *trubbnate*, *hjulmöja* och *axslinga*.

Speciellt anmärkningsvärt är den stora förekomsten av *bandnate*. Brovikens sammansättning bland vattenväxter och de stora grunda vattenområdena, utgör en mycket viktig miljö för reproduktion för fisk. De höga bevarandevärdena inom de grunda vattenområdena har fått till följd att området har tagits upp i det Europeiska nätverket för värdefull natur *Natura 2000*.

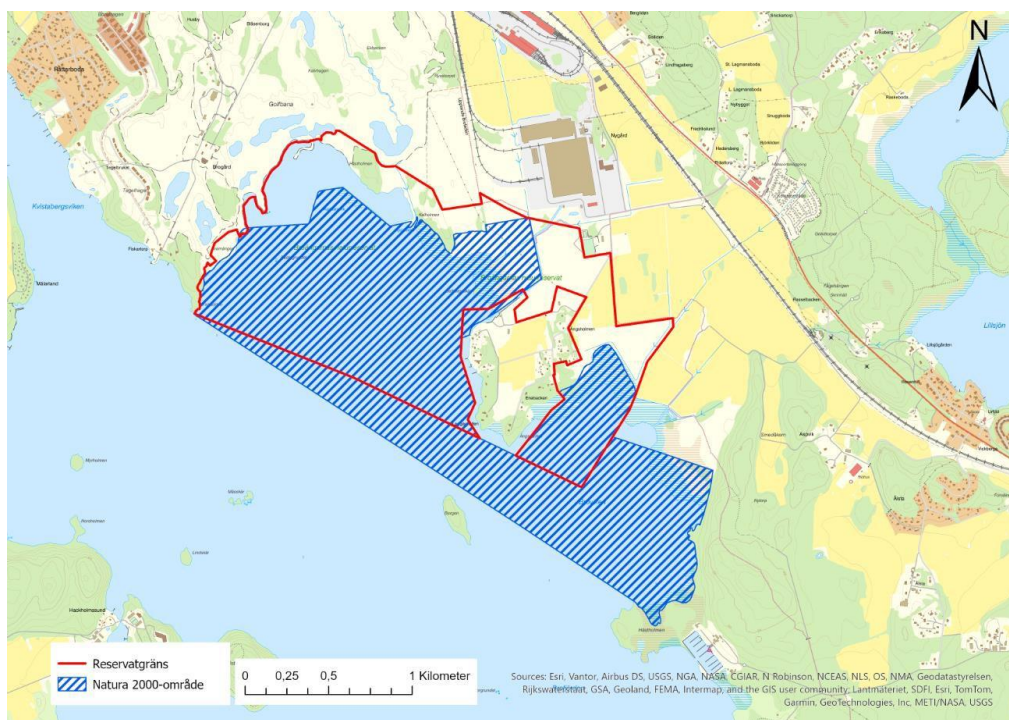


Bild 4. Natura 2000-området Broviken utgörs av livsmiljön Naturligt eutrofa sjöar med nate eller dybladsvegetation. Totala arealen av området är 310 hektar. Gränsen för Natura 2000-området vid golfbanan går vid den tidigare åkermarksinvallningen.

1.3.3 Geovetenskapliga bevarandevärden

Berggrunden utgörs av gnejsgraniter och grönstenar. Hästholmen och Hästhagen utgörs delvis av

svallsandförekomst. Den basiska bergarten grönsten förekommer i vid Kalholmen. Berggrunden överlagras huvudsakligen av svämsediment, postglaciala leror och gyttjeleror men också av sandig, moig morän, sand och grus. De lägre liggande fuktängarna översvämmades fram till 1960-talet av Mälaren, speciellt vårflödet, som sedan sjöns reglering har blivit relativt små.

1.3.4 Bevarandevärden för friluftsliv

Området kan nås med pendeltåg till Bro station, varefter ca 2,8 kilometers promenad på Upplands-Broleden via parkeringsplatsen vid Bro IP. Från den parkeringsplatsen är det 1,8 km på vandringsleden till reservatsgränsen. Det går också att nå området utan bil genom att gå 1 km från busshållplatsen Ängsuddsvägen på Enköpingsvägen. Bilvägarna i området är inte upplåtna för allmän trafik, med undantag av de vägar som leder till naturreservatets parkeringsplats. Området är inte påtagligt känsligt för slitage, men viss störningskänslighet under häckningstid kan föreligga vid häckningsholmar och inom vissa strandängs- och vassområden. Även födosökande fåglar ute i vattnet är känsliga för störning och undervattensvegetationen på grunda bottenar är känsliga för t ex båtmotorer som kan riva upp vegetationen.

1.3.5 Jakt och fiske

Jakt bedrivs i enlighet med gällande jaktlagstiftning, fågeljakt är dock förbjudet inom naturreservatet. Bro sportfiskeklubb samt allmänheten har rätt att fiska i Brofjärden efter särskilda regler.

Källförteckning

Alexandersson, H., Ekstam, U., Forshed, N. 1986. *Stränder vid fågelsjöar*. LTs förlag

Balfors, B., Beier, B-A. & Mörtberg, U. 1989. *Översiktlig naturinventering av Upplands-Bro kommun*. Stencil.

Botaniska sällskapet. 2001. *Hotade kärlväxter i Stockholms, Södermanlands och Uppsala län*. Länsstyrelsen i Uppsala län.

Ekstam, U., Forshed, N. 1992. *Om hävden upphör*. Naturvårdsverket.

Jonsson, I. 2003. *Beskrivning av biologiska och kulturhistoriska*

bevarandevärden. Stencil. Länsstyrelsen i Stockholms län 1993. *Ängar och hagar i Upplands-Bro*. Rapport 1993:18.

Länsstyrelsen i Stockholms län 1979. *Fornminnesregistret, nummer 96 och 215*, Bro församling.

Svensson, B. *Vegetations- och fågelinventeringar vid Broängarna 1985-1987*, rapport.

Upplands-Bro kommun. 2017. Sundberg, H. *Kärlväxtinventering av strandäng 2017*. Naturreservatet Broängarna.

Upplands-Bro kommun. 2017. Westin, P. *Fågelinventering 2017*. Naturreservatet Broängarna.

Lantmäterikartor

Kitzling, L. 1703. *Utsnitt av geometrisk charta över Broo Gård säteri med där hörige och under Råå och Röör Belägna 8 hemman Husby samt där under liggande dagsverkstorp, avmätt Anno 1703*.

Mörtsell, M. 1917: *Utsnitt av Laga skifte karta, Brogård*.

Von Bahr, O. 1912. *Utsnitt av Karta öfver alla ägorna till Brogård*.

2 Plandel

2.1 Skötselområden med bevarandemål och skötselåtgärder

Området är indelat med 8 skötselområden med delområden, vilka utgår från den skötsel som ska genomföras.

Information och friluftsliv ingår också i skötselansvaret.

Skötselområdena är:

1. Ängar (slåttermark)
2. Naturbetesmark/sötvattenstrandängar
3. Blandlövhage
4. Alsumpskog
5. Barrskog
6. Invallningsvallar och häckningsholme
7. Bladvassområden
8. Öppna vattenområden
9. Information och friluftsliv

2.1.1 Skötselområde 1. Ängar (slåttermark) 7,1 ha

Beskrivning

Ängarna är viktiga våtmarksområden för rastande och häckande fåglar i den västra delen av naturreservatet.

Våtmarksområden med slätter är också viktigt för att bevara den öppna landskapsbilden.

Bevarandemål

Öppen strandäng vilket gynnar fågellivet som är knutna till hävdade slåttermarker. Vegetationshöjden ska vara liten på hösten för att gynna rastande simänder och vadarfåglar i samband med vårsträcket. Ingen igenväxningsvegetation och vedartad vegetation ska finnas.

Skötselåtgärder

1a, Kvarnängen ca 2,5 ha

Ängen slås av efter häckningstid (efter 1 augusti, dock före 1 oktober) varefter gräset förs bort från området. Om igenväxningsvegetation uppkommer behöver detta avverkas och röjas samt föras bort från området under vintertid.

1b, Inre Broängen, ca 2,7 ha

Utgörs av fd åkermark. Ängen slås av efter häckningstid (efter 1 augusti, dock före 1 oktober) varefter gräset förs bort från området. Om igenväxningsvegetation uppkommer behöver detta avverkas och röjas samt föras bort från området under vintertid.

1c Hästholmen 1,8 ha

Utgörs av fd åkermark. Ängen slås av efter häckningstid (efter 1 augusti, dock före 1 oktober) varefter gräset förs bort från området. Om igenväxningsvegetation uppkommer behöver detta avverkas och röjas samt föras bort från området under vintertid. En del av vassområdet kan behöva lämnas för vasshäckande fåglar t ex brun kärrhök.

2.1.2 Skötselområde 2: Naturbetesmark/sötvattenstrandängar (2a-c) 61,3 hektar

Beskrivning

Hävdad naturbetesmark med värdefull flora med bland annat ormrot, vildlin, ängsskallra, jungfrulin och gullviva (Kalholmen). I skötselområdet ingår även hävdade sötvattenstrandängar med höga värden för rastande och häckande fåglar.

Bevarandemål

Välhävdade betesmarker med typiska arter som ormrot, ängsskallra och jungfrulin. Typiska fågelarter som tofsvipa, ängspiplärka och sydlig gulärta har stabila populationer. Blåbård finns mellan betesmark och bladvass samt att älggräs och vass inte ska tillåtas att breda ut sig på sötvattenstrandängarna

Skötselåtgärder

Naturbetesmark: Äldre träd sparas och buskar som har riklig bärproduktion gynnas. Träd och buskar av igenväxningskaraktär tas bort. Årssly kan behöva röjas årligen. Avverkningsåtgärder på Kalholmen bör ske på tjälad mark för att undvika körsador. Även åkerholmen öster om Kalholmen åtgärdas på samma sätt som Kalholmen samt åkerholmen/trädområdet nordväst om naturreservatparkeringen. De två kulturhistoriska lämningarna på Kalholmen ska röjas för att bevaras och synliggöras. Röjningsavfall får inte lämnas på och intill lämningarna.

Vid Ängsholmen finns en trädklädd naturbetesmark (delområde 2c) med särskilt skyddsvärda ekar med diameter över 1 meter. I detta område behöver särskilt fokus läggas på att friställa ekarna för att de ska kunna utvecklas och fortleva. Området röjs vid behov, bärande buskar och träd gynnas i första hand. I samma fälla ingår även en mindre strandäng där vass behöver fräsas vid behov för att inte vandra upp på strandängen.

Strandängar: Vissa partier med tuvområden inom strandängarna sparas som häckningsområde för vissa fågelarter exempelvis enkelbeckasin och sydlig gulärta. Träd och buskar av igenväxningskaraktär avverkas/röjs under höst/vinter och förs bort från samtliga strandängar. För att bibehålla fuktkaraktern på område 2a kan några diken grävas så att vattnet leds in från Nygårdsbäcken till strandängen så att betesmarken även kan fungera som kvävefälla. Dikena behöver kunna stängas och öppnas vid behov för att optimera naturvårdsnyttan. Om en sådan fuktbevarande funktion behövs och i så fall hur den kan utformas behöver utredas.

Betesdrift: Naturvårdsinriktad betesdrift varje år, i första hand med nötboskap. Dialog behöver ske med djurhållare gällande djurhållning och antalet djur för att uppnå en tillräcklig hävd för att uppnå bevarandemålen. Årligt underhåll av stängsel och stättor.

Kobron: För att betesdjuren ska kunna förflytta sig mellan delområde 2a och 2 b finns en kobron över kanalen. Kobron

ska underhållas.

2.1.3 Skötselområde 3: Blandlövhage (Hästholmen) 3,5 hektar

Beskrivning

Igenväxande lövhage med ädellöv och triviallöv samt barrträd. Miljön är värdefull för fåglar och växter.

Bevarandemål

Löv- och barrträd ska ha goda förutsättningar att åldras till grova träd. Buskar ska finnas och gläntor som vittnar om den tidigare hävden.

Skötselåtgärder

Röjning och avverkning ska ske av träd och buskar så att träd ges förutsättning att tillväxa och bli grova genom att friställa dem. Bärande träd och buskar gynnas. Död ved tillskapas och gläntor röjs vid igenväxning.

2.1.4 Skötselområde 4: Alsumpskog 1,8 ha

Beskrivning

Alsumpskog som domineras av klibbal.

Bevarandemål

Sumpskogar som ska bevaras och lämnas för fri utveckling för att gynna fågellivet och öka mängden död ved.

Skötselåtgärder

Inga skötselåtgärder. En spång genom alsumpskogen vid Ängsholmen och en plattform höjd över vassen kan byggas för att uppleva både alsumpskogen och fågellivet vid östra Broviken. Om spången byggs kan träd tas bort som faller över spången, trädstammarna lämnas kvar i skogen.

2.1.5 Skötselområde 5: Barrskog 0,2 ha

Beskrivning

Området utgörs av ett magert skogsområde som bär spår av före detta skogsbete (taggträdsmärken i gammal tall). I området har inga gallringar/avverkningar gjorts de senaste 30–40 åren. Berget går i dagen på några ställen och jordtäcket är överlag tunt. Gnagspår från bäver. Trädskiktet är värdefullt och utgörs av framförallt äldre tall och ek. Två av tallarna har en kraftig krona och är klassade som skyddsvärda (enligt Naturvårdsverkets definition) i kraft av ålder och struktur. Fiskgjusehäckning har observerats.

Bevarandemål

Skogen med de äldre tallarna ska fortsätta vara ett område för möjlig fiskgjusehäckning. Ökad mängd död ved.

Skötselåtgärder

Inga skötselåtgärder, lämnas för fri utveckling.

2.1.6 Skötselområde 6: Invallningsvallar och häckningsholme 1,6 ha

Beskrivning

Av den tidigare åkermarksinvallningen finns invallningsvallar kvar vid Kalholmen och utanför fågeltornet vid Hästholmen. Ett tillstånd från Stockholms tingsrätt 2005 tillät Bro Hof Slott AB att riva vallarna utanför golfbanan. Vallen utanför fågeltornet gjordes om till häckningsholme. Vallarna är bevuxna med vass och vedvegetation.

Bevarandemål

Område för häckning för sävsångare, rörsångare, sävsparv, skäggmes, vattenrall, skäggdopping, sothöna, snatterand, gräsand, knöl- och sångsvan, grågås och kanadagås. Förutom nämnda fågelarter rastar och födosöker brun kärrhök och rördrom samt hägrar.

Skötselåtgärder

Häckningsholmen (6a). Buskar och träd tas bort när de nått en höjd på 1-2 meter över vassen. Grenar med mera kan lämnas kvar. Vassen behöver ej klippas. Åtgärderna genomförs med fördel under vintertid.

Invallningsvallen (6b). För att besökare ska kunna få en fri utsikt från Kalholmen över vattnet utanför slätterängen Hästholmen (1c) behöver buskar och träd tas bort när de nått en höjd på 1-2 meter över vassen.

Avverkningsrester kan lämnas kvar. Vassen behöver ej klippas.

På resterande del av invallningsvallen kan lövträd och buskar lämnas kvar.

2.1.7 Skötselområde 7: Bladvassområden 13 ha

Beskrivning

Vassområden som är viktiga våtmarksområden för rastande och häckande fåglar.

Bevarandemål

Blå bård finns mellan betesmark och bladvassområden. Stabila förekomster av brun kärrhök och rördrom.

Skötselåtgärder

Träd och buskar avverkas och röjs bort. Fräsning vid behov för att hålla tillbaka bladvassen, dock sparas områden så att vassberoende fåglar kan nyttja dessa, t ex brun kärrhök. Fräsningen i sig bedöms inte påverka vattenvegetationen inom Natura 2000-området negativt. Fräsningens varaktighet bedöms vara i 10-15 år.

2.1.8 Skötselområde 8. Öppet vatten 181,2 ha

Beskrivning

Öppet vattenområde som är viktigt för vattenväxter och sjöfåglar.

Bevarandemål

Utbredningen av de typiska undervattensväxterna bandnate och uddnate inte minskar. Broviken ska förbli måttligt störd av båttrafik så att inte förhållandena för undervattensvegetationen försämras. Brovikens siktdjup ska inte försämras.

Skötselåtgärder

Inga skötselåtgärder

2.1.9 Information och friluftsliv

Beskrivning

Området är av stort värde för friluftslivet för upplevelser av ett rikt fågelliv och ett öppet landskap. Den regionala vandringsleden Upplands-Broleden passerar genom naturreservatet.

Bevarandemål

En välbesökt fågellokal med information som beskriver områdets naturvärden och bevarandevärden. Större informationsskyltar A1 finns vid entréer till området och mindre skyltar vid en skyltad naturstig som ska vara lätt att följa. Skyltarna berättar om natur- och kulturvärden. En större informationsskylt utanför reservatet finns vid parkeringsplatsen vid Bro IP. Naturreservatets gräns ska vara väl underhållen. Tillträdesförbudsgränsen är tydligt uppmärkt på kartor samt med skyltar i fält. Ett fågeltorn finns med utmärkt möjlighet till fågelskådning. Bänkar finns vid platser med fin utsikt. Grillplats finns på Kalholmen.

Skötselåtgärder

Parkeringsplatsen ska underhållas och städas vid behov. Samtliga informationsskyltar ska underhållas. Reservatets

gränser ska markeras i terrängen. Fågeltornet ska vara väl underhållet och träd som hindrar utsikten ska tas bort. Avverkningsrester kan lämnas kvar. Bänkar och grillplats ska underhållas och bytas ut vid behov. En spång genom alsumpskogen vid Ängsholmen ut till en upphöjd plattform kan anläggas och ska underhållas om den anläggs. Ett gömsle kan anläggas.

Jakt och fiske

Jakt på fågel är förbjudet. Övrig jakt ska bedrivas enligt gällande jaktlagstiftning. Allmänt tillträdesförbud gäller mellan den 1/4 och den 30/9 inom land och vattenområden i större delar av reservatet. Markägare, förvaltare och innehavare av särskild rätt ges möjlighet att vid behov beträda området under denna period. Stor respekt ska då visas för skyddet av fågellivet.

2.2 Uppföljning och tillsyn

2.2.1 Uppföljning av skötselåtgärder

Förvaltaren ansvarar för dokumentation av förändringar inom reservatet, inklusive skötselåtgärder. Status före och efter utförda åtgärder ska dokumenteras.

2.2.2 Uppföljning av bevarandemål

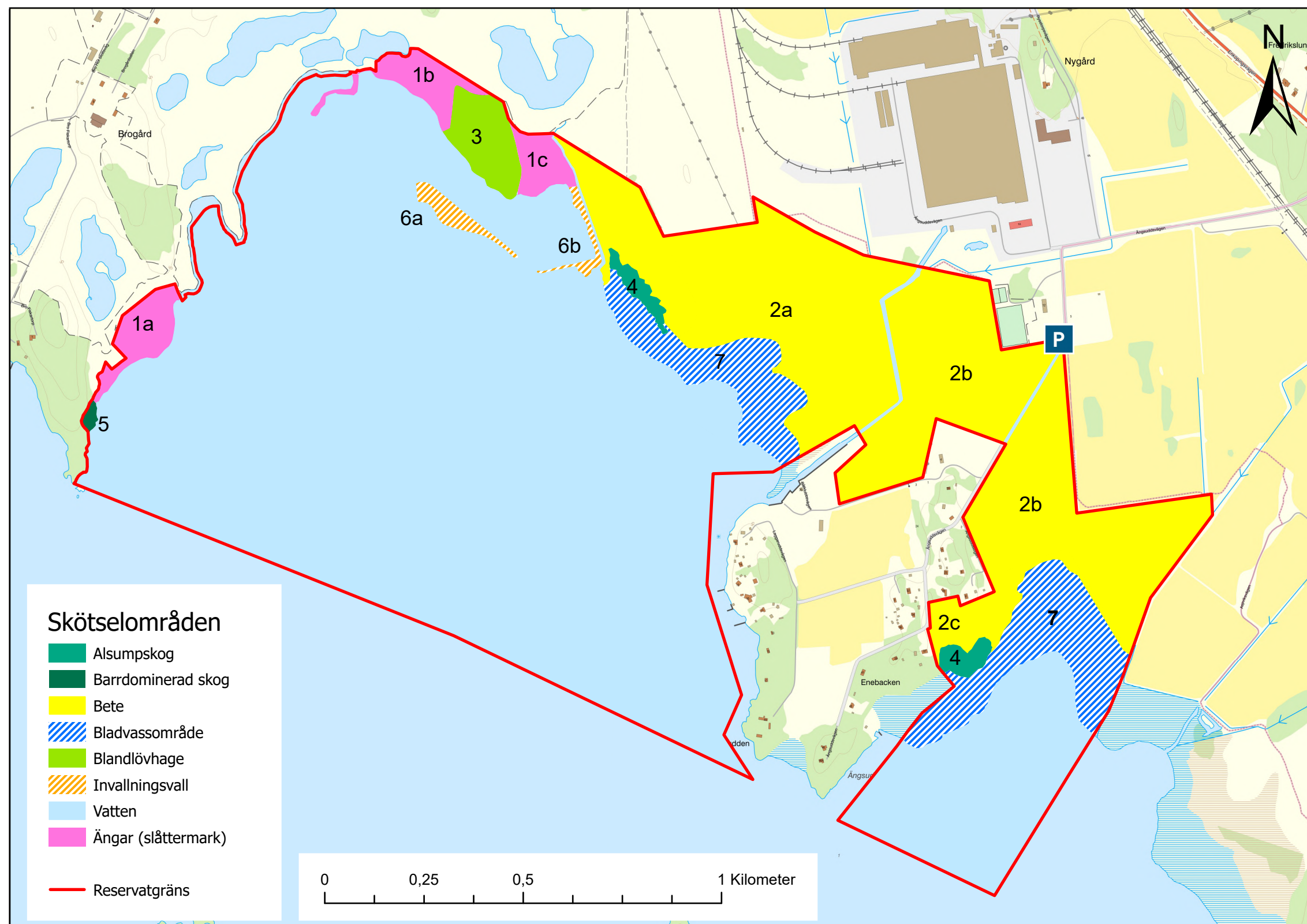
Förvaltaren ansvarar för att uppföljning av bevarandemål genomförs. Det görs årligen för samtliga anordningar för friluftslivet och vart sjätte år för övriga bevarandemål.

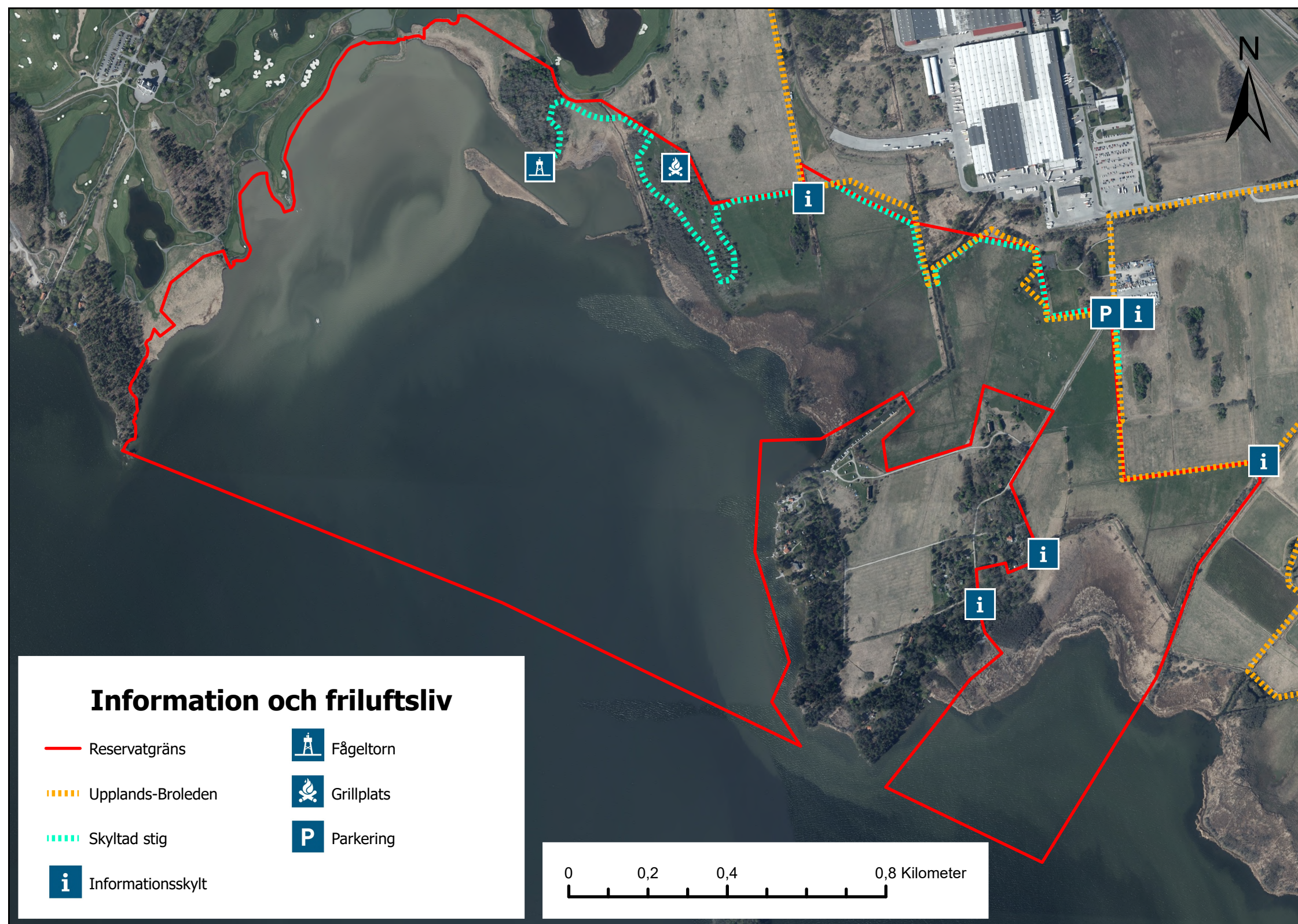
2.2.3 Tillsyn

Bygg- och miljönämnden ansvarar för tillsynen av naturreservatet.

2.3 Revidering

Skötselplanen gäller tills vidare, men bör löpande ses över och revideras vid behov. Om inte tidigare kan det vara lämpligt att revidera skötselplanen om ca 15 år.







Datum	Vår beteckning
2026-03-02	KS 23/0305

Inkomna synpunkter efter två remisser om Broängarnas naturreservat

Bilaga 9 till Beslut och föreskrifter för Broängarnas naturreservat

Ärendet har varit utsänt på remiss två gånger. Första remissen, om fastställande av gränser samt nya föreskrifter, remitterades under perioden 5 juni 2025 till 5 juli 2025 (Remiss 1). På grund av synpunkter, från bl.a. Länsstyrelsen, togs ett nytt förslag till beslut fram. Ett nytt förslag till beslut inklusive skötselplan remitterades under tidsperioden 10 januari 2026 – 10 februari 2026 (Remiss 2).

Remiss 1

Nedan redovisas inkomna yttranden tillsammans med Samhällsbyggnadskontorets kommentarer. Yttrandena återges och citeras endast i de mest väsentligaste delarna. Yttrandena går att begära ut i sin helhet hos kommunen.

Skrivelserna är numrerade i följande ordning:

1. Länsstyrelsen i Stockholms län (KS 23/0305-25), inkom 2025-07-24
2. Naturvårdsverket (KS 23/0305-17), inkom 2025-06-17
3. Skogsstyrelsen (KS 23/0305-20), inkom 2025-06-18
4. Naturskyddsföreningen (KS 23/0305-22), inkom 2025-07-04
5. Privatperson (KS 23/0305-23), inkom 2025-07-06

Inkomna synpunkter med kommentarer

I det följande kommenteras synpunkter på beslut om fastställande av gränser och ändring av Broängarnas naturreservat (5 juni 2025 till 5 juli 2025). I omedelbar anslutning till inkomna synpunkter redovisas samhällsbyggnadskontorets kommentarer.

Länsstyrelsen i Stockholms län

Länsstyrelsen ser positivt på att kommunen efter miljööverdomstolens dom nu tydliggör och fastställer gränserna samt uppdaterar föreskrifterna för reservatet. Länsstyrelsen tillstyrker kommunens förslag men har synpunkter på förslaget och kommunens kommande hantering av fastställande av gränser och uppdaterade föreskrifter. Länsstyrelsen hade också en del synpunkter om kommunens motivering av den föreslagna reservatgräsen samt utformningen av föreskrifterna. Alla synpunkter redogörs inte i detalj utan finns att begära ut från kommunen.

Samhällsbyggnadskontorets kommentar:

Samhällsbyggnadskontoret har beaktat Länsstyrelsens synpunkter och sänder nu ut ett fullständigt beslutsdokument. Dokumentet innehåller syfte, skäl, en beskrivning av området samt den reviderade skötselplanen som bifogas. I beslutsdokumentet redovisas även motiveringen till varför ett nytt beslut har tagits fram. I och med det nya beslutet upphävs de tidigare föreskrifterna och den tidigare skötselplanen.

Naturvårdsverket

Naturvårdsverket avstår att yttra sig, men uppmärksammar kommunen på att om upphävandet också berör Natura 2000-område så gäller särskilda krav enligt 19§ förordningen (1998:1252) om områdesskydd.

Samhällsbyggnadskontorets kommentar:

Samhällsbyggnadskontoret noterar synpunkten och motiverar i beslutsdokumentet varför den nya gränsen inte täcker en liten del av Natura 2000-området.

Skogsstyrelsen

Skogsstyrelsen har inga synpunkter på ändring av gränser eller föreskrifter för naturreservatet, men framhåller att det är viktigt att medel för skötsel långsiktigt tillhandahålls till reservatsförvaltaren.

Samhällsbyggnadskontorets kommentar:

Samhällsbyggnadskontoret noterar synpunkten.

Naturskyddsföreningen

Naturskyddsföreningen har inga invändningar mot föreslaget.

Samhällsbyggnadskontorets kommentar:

Samhällsbyggnadskontoret noterar synpunkten.

Privatperson

Privatpersonens fastighet gränsar till det område som föreslås omfattas av det nya naturreservatet, längsmed den östra delen av området. Längs fastighetsgränsen löper ett dike som omfattas av ett dikesföretag där privatpersonen är delägare.

På den berörda fastigheten drivs idag jordbruk. Jordbruket är beroende av att dikena är fungerande, vilket kräver att dikena underhålls genom dikning, slyröjning och avverkning av träd. Detta förutsätter att maskiner kommer åt att röja och dika från båda sidor av diket. Privatpersonen anser därför att det vore lämpligt att dra gränsen för det område som omfattas av ett förbud att under vissa tidsperioder beträda mark- och vattenområden utanför dikesområdet.

Privatpersonen anser utifrån detta, att ett alternativ för att tillgodose privatpersonens synpunkt är att göra ett undantag under föreskriftens del A. Privatpersonen föreslår att ovan nämnda dike bör undantas föreskrift A9 och A13, såvida åtgärderna syftar till att underhålla diket. Detta likt skrivningen under föreskriften A9 som anger att dikning och muddring inte gäller Nygårdsbäcken med anslutande kanal.

Samhällsbyggnadskontorets kommentar:

Samhällsbyggnadskontoret tackar för synpunkten och har sett över A-föreskrifterna. Följande skrivelse har lagts till i del A i föreskrifterna:

” Föreskrifterna A9 och A13 gäller heller inte för åtgärder som krävs för att underhålla diken som omfattas av befintliga markavvattningsföretag eller dikesföretag. Rensning får om nödvändigt ske med maskin, men skador på mark och kringliggande vegetation måste i möjligaste mån undvikas. Om markskador ändå uppstår måste dessa åtgärdas så att markskiktet återställs.”

Synpunkter på ansökan om tillstånd

En annan synpunkt som privatpersonen framhåller gäller föreskriften A6, som ej gäller markägare avseende mark- och vattenförlagd ledning, som prövats enligt miljödom. Privatpersonen undrar om föreskrifterna avser införa andra rättsprocesser än ”den vanliga” för naturreservatet. Privatpersonen undrar detta eftersom dennes erfarenhet är att det ofta är ledningsrättsinnehavare som ansöker om tillstånd eller ledningsrätt, efter att ledningen anlagts, hos Lantmäteriet och inte hos miljödomstolen.

Samhällsbyggnadskontorets kommentar:

Samhällsbyggnadskontoret noterar synpunkten och vill tillägga att ett sådant förfarande gör det möjligt att ställa villkor som tar hänsyn till naturreservatet.

Remiss 2

Nedan redovisas inkomna yttranden tillsammans med Samhällsbyggnadskontorets kommentarer. Yttrandena återges och citeras endast i de mest väsentligaste delarna. Yttrandena går att begära ut i sin helhet hos kommunen.

Skrivelserna är numrerade i följande ordning:

1. Länsstyrelsen (KS 23/0305-96), inkom 2026-02-17
2. Boverket (KS 23/0305-95), inkom 2026-02-16
3. Privatperson (KS 23/0305-94), inkom 2026-02-07
4. Privatperson (KS 23/0305-89), inkom 2026-02-10
5. Privatperson (KS 23/0305-88), inkom 2026-02-06
6. Naturskyddsföreningen (KS 23/0305-87), inkom 2026-02-06
7. Luftfartsverket (KS 23/0305-86), inkom 2026-02-04
8. Sveriges geologiska undersökning (KS 23/0305-85), inkom 2026-02-03
9. Skogsstyrelsen (KS 23/0305-84), inkom 2026-02-03
10. Sjöfartsverket (KS 23/0305-83), inkom 2026-02-03
11. Naturvårdsverket (KS 23/0305-81), inkom 2026-02-03

Inkomna synpunkter med kommentarer

I det följande kommenteras synpunkter på förslag till beslut inklusive skötselplan för Broängarnas naturreservat (10 januari 2026 – 10 februari 2026). I omedelbar anslutning till inkomna synpunkter redovisas samhällsbyggnadskontorets kommentarer.

Länsstyrelsen i Stockholms län

Länsstyrelsen i Stockholms län ser positivt på att kommunen efter miljööverdomstolens dom M5277-14 nu tagit fram ett nytt beslut för Broängarnas naturreservat där gränsen för reservatet fastställs, samt uppdaterar syfte, föreskrifterna och skötselplanen. De ser också positivt på att kommunen samtidigt upphäver det gamla reservatbeslutet från 2004. Länsstyrelsen har inkommit med förslag på justeringar av beslutsdelen i syfte att ytterligare korrigera formalia. Synpunkterna handlar främst om formulering och utformning av syfte, föreskrifter och synnerliga skäl. Dessa synpunkter redogörs inte i detalj utan finns att begära ut från kommunen.

Samhällsbyggnadskontorets kommentar:

Samhällsbyggnadskontoret har beaktat länsstyrelsens synpunkter och åtgärdat utformningen av syfte, föreskrifter och synnerliga skäl m.m. efter överläggningar gjorts med Länsstyrelsen.

Boverket

Boverket avstår att yttra sig.

Samhällsbyggnadskontorets kommentar:

Samhällsbyggnadskontoret noterar synpunkten.

Privatperson

Privatpersonen framför vikten av att skydda naturreservatet och dess naturvärden och skriver att det är viktigt att området intill naturreservatet för exploatering. Eftersom man bör visa hänsyn till det rika fågellivet i området.

Samhällsbyggnadskontorets kommentar:

Samhällsbyggnadskontoret noterar synpunkten.

Privatperson

Privatpersonen belyser vikten av att gränsen för reservatet bör vara tydligare. Privatpersonen anser att den nya reservatsgränsen bör stakas ut och mätas in i fält.

Samhällsbyggnadskontorets kommentar:

Samhällsbyggnadskontoret har beaktat privatpersonens synpunkter. För att reservatgränsen ska bli tydlig har kommunen stakat ut gränsen mot detaljplanens gräns i fält, samt kompletterat beslutskartan med ytterligare kartbilagor med inzoomningar på olika delar av reservatet

Privatperson

Privatpersonen har inga invändningar mot förslaget. Privatpersonen belyser vikten av att begränsa omfattande exploatering i området för att ta hänsyn till de naturvärden som inte bara ligger i reservatet utan också gränsar till det.

Samhällsbyggnadskontorets kommentar:

Samhällsbyggnadskontoret noterar synpunkten.

Naturskyddsföreningen

Naturskyddsföreningen har inga invändningar mot förslaget.

Samhällsbyggnadskontorets kommentar:

Samhällsbyggnadskontoret noterar synpunkten.

Luftfartsverket

Luftfartsverket har inga invändningar mot föreslaget.

Samhällsbyggnadskontorets kommentar:

Samhällsbyggnadskontoret noterar synpunkten.

Sveriges geologiska undersökning

Sveriges geologiska undersökning avstår att yttra sig.

Samhällsbyggnadskontorets kommentar:

Samhällsbyggnadskontoret noterar synpunkten.

Skogsstyrelsen

Skogsstyrelsen har inga ytterligare synpunkter än de som redovisades i det tidigare samrådet.

Samhällsbyggnadskontorets kommentar:

Samhällsbyggnadskontoret noterar synpunkten.

Sjöfartsverket

Sjöfartsverket avstår att yttra sig.

Samhällsbyggnadskontorets kommentar:

Samhällsbyggnadskontoret noterar synpunkten.

Naturvårdsverket

Naturvårdsverket avstår att yttra sig.

Samhällsbyggnadskontorets kommentar:

Samhällsbyggnadskontoret noterar synpunkten.



Samhällsbyggnadskontoret

Datum
2026-03-10

Vår beteckning
KS 23/0305

Sändlista

Bilaga 10 till Beslut och föreskrifter för Broängarnas naturreservat

Berörda sakägare

Berörda sakägare har delgivits. Dessa redovisas ej men går att begära ut från kommunen.

Remissinstanser

Boverket

Bro-Lossa Hembygdsförening

Bro Hof Slott AB

Friluftsförbundet, Kungsängen-Bro

Havs- och vattenmyndigheten

Kulturbojen

Lantmäteriet i Stockholms län

Luftfartsverket

Länsstyrelsen i Stockholms län

Naturskyddsföreningen i Upplands-Bro

Naturskyddsföreningens länsförbund

Naturvårdsverket

Riksantikvarieämbetet

Sjöfartsverket

Skanova

Skogsstyrelsen Östra Svealand - Gotlands distrikt



Samhällsbyggnadskontoret

Datum
2026-03-10

Vår beteckning
KS 23/0305

Statens jordbruksverk

Stockholms Ornitologiska Förening

Sveriges geologiska undersökning (SGU)

Upplands-Bro Kulturhistoriska Forskningsinstitut

Ängsholmens båtsällskap